

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia .....

w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. W uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2021 r. poz. 483 i 607) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. Po uchwaleniu przez Sejm wotum zaufania dla Rady Ministrów władze klubów poselskich oraz kół poselskich składają na piśmie Marszałkowi Sejmu oświadczenie o udzieleniu albo odmowie udzielenia poparcia Radzie Ministrów. Oświadczenie takie składa się także w przypadku utworzenia klubu lub koła po uchwaleniu przez Sejm wotum zaufania dla Rady Ministrów lub w razie zmiany stanowiska co do poparcia Rady Ministrów.”;

2) w art. 10 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) stoi na straży praw i godności Sejmu;”;

3) uchyla się art. 22a i art. 22b;

4) w art. 23 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku uniemożliwienia przez posła pracy Sejmu lub jego organów, w szczególności zaistnienia sytuacji, o której mowa w art. 175 ust. 4, Prezydium Sejmu może podjąć uchwałę o obniżeniu uposażenia lub diety parlamentarnej posła, w wysokości nieprzekraczającej 1/2 uposażenia poselskiego lub pełnej diety parlamentarnej miesięcznie na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.”;

5) w art. 30 w ust. 4 skreśla się wyrazy „, chyba że Sejm postanowi inaczej”;

6) w art. 34:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uzasadnienie powinno przedstawiać również wyniki przeprowadzonych konsultacji oraz informować o przedstawionych wariantach i opiniach, w szczególności jeżeli obowiązek zasięgnięcia takich opinii wynika z przepisów ustawy.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a-3d w brzmieniu:

„3a. W wypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania zamieszcza projekt w wykazie projektów do konsultacji, zwanym dalej „wykazem projektów”.

3b. Wykaz projektów jest udostępniany w Systemie Informacyjnym Sejmu.

3c. Z chwilą udostępnienia projektu ustawy w wykazie projektów podmioty uprawnione na podstawie odrębnych ustaw mogą wyrazić swoją opinię o projekcie w terminie 21 dni od dnia udostępnienia projektu w wykazie projektów, przysyłając opinię za pomocą formularza udostępnionego w Systemie Informacyjnym Sejmu.

3d. Opinie, o których mowa w ust. 3c, podlegają udostępnieniu w wykazie projektów.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Marszałek Sejmu zwraca wnioskodawcy projekt ustawy lub uchwały, jeżeli uzasadnienie dołączone do projektu nie odpowiada wymogom określonym w ust. 2-3.”,

d) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Projekty, co do których istnieje wątpliwość, czy nie są sprzeczne z prawem, w tym z prawem Unii Europejskiej lub podstawowymi zasadami techniki prawodawczej, Marszałek Sejmu, po zasięgnięciu opinii Prezydium Sejmu, może skierować celem wyrażenia opinii do Komisji Ustawodawczej. Komisja może większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy członków Komisji zaopiniować projekt jako niedopuszczalny. Projektowi zaopiniowanemu jako niedopuszczalny Marszałek Sejmu nie nadaje dalszego biegu.”;

7) w art. 35 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. W przypadku projektów ustaw zamieszczanych w wykazie projektów Marszałek Sejmu zarządza ich drukowanie oraz doręczenie ich posłom po upływie terminu, o którym mowa w art. 34 ust. 3c.”;

8) w art. 37:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pierwsze czytanie może się odbyć nie wcześniej niż siódmego dnia od doręczenia posłom druku projektu, chyba że Sejm lub komisja, większością 2/3 głosów, postanowią inaczej.”,

b) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. Pierwsze czytanie odbywa się nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia projektu ustawy (uchwały) na ręce Marszałka Sejmu, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do projektów, którym na podstawie art. 34 ust. 8 Marszałek Sejmu nie nadał dalszego biegu.”;

9) w art. 39:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pierwsze czytanie na posiedzeniu Sejmu kończy się skierowaniem projektu do komisji, chyba że Sejm w związku ze zgłoszonym wnioskiem odrzuci projekt w całości, z zastrzeżeniem ust. 2a.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W pierwszym czytaniu nie można zgłosić wniosku o odrzucenie projektu ustawy wniesionego na podstawie art. 118 ust. 2 Konstytucji.”;

10) w art. 43 po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1d w brzmieniu:

„1a. Do sprawozdania, z wyjątkiem sprawozdań o projektach ustaw wniesionych przez Prezydenta lub Radę Ministrów, dołącza się stanowisko Rady Ministrów w odniesieniu do projektu i wniosków mniejszości. Termin przedstawienia stanowiska przez Radę Ministrów określa komisja.

1b. Stanowisko Rady Ministrów, o którym mowa w ust. 1a, dołącza się do sprawozdania, o którym mowa w art. 40 ust. 4, także w przypadku, gdy sprawozdanie dotyczy projektu wniesionego przez Radę Ministrów lub Prezydenta.

1c. Komisje przedstawiają sprawozdanie o projekcie nie później niż w terminie 9 miesięcy od dnia przeprowadzenia pierwszego czytania, z zastrzeżeniem ust. 1d.

1d. Marszałek Sejmu, na wniosek komisji, może wydłużyć termin, o którym mowa w ust. 1c, jednak nie więcej niż o 3 miesiące.”;

11) w art. 44 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Drugie czytanie może się odbyć nie wcześniej niż siódmego dnia od doręczenia posłom sprawozdania komisji, chyba że Sejm większością 2/3 głosów postanowi inaczej.”;

12) w art. 51 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. O skróceniu postępowania z projektami ustaw Sejm rozstrzyga większością 2/3 głosów.”;

13) w art. 70a:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wysłuchanie publiczne może odbyć się:

1) po podjęciu przez komisję uchwały, o której mowa w ust. 2, albo

2) na wniosek co najmniej 1/3 liczby członków komisji lub

3) na wniosek co najmniej 2 klubów.”;

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 i 3, może zostać złożony po zakończeniu pierwszego czytania projektu, a przed rozpoczęciem jego szczegółowego rozpatrywania.”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Uchwała o przeprowadzeniu wysłuchania publicznego oraz wnioski, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 i 3, zawierają w szczególności datę i godzinę przeprowadzenia wysłuchania publicznego. Uchwała, wniosek oraz informacja dotycząca miejsca przeprowadzenia wysłuchania publicznego podlegają udostępnieniu w Systemie Informacyjnym Sejmu, co najmniej na 14 dni przed dniem wysłuchania publicznego, z zastrzeżeniem ust. 6.”;

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 lub 3, komisja nie podejmuje uchwały, o której mowa w ust. 2.”;

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku projektów, o których mowa w art. 71 ust. 1 i art. 105 pkt 1, uchwała, o której mowa w ust. 2, wniosek, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 i 3, oraz informacja dotycząca miejsca przeprowadzenia wysłuchania publicznego podlegają udostępnieniu w Systemie Informacyjnym Sejmu co najmniej na 3 dni przed dniem wysłuchania publicznego. Przepisu art. 70b ust. 1 nie stosuje się.”;

f) dodaje się ust. 8 i 9 w brzmieniu:

„8. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 i 3, oraz wniosku o odrzucenie projektu wysłuchanie publiczne przeprowadza się w przypadku odrzucenia przez komisję wniosku o odrzucenie projektu, a jeżeli komisja przedstawi w sprawozdaniu wnioski o odrzucenie projektu – w przypadku odrzucenia przez Sejm wniosku o odrzucenie projektu.

9. Jeżeli dzień wysłuchania publicznego wskazany w uchwale, o której mowa w ust. 2, albo we wniosku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 i 3, przypadają na dzień przedstawienia przez komisję sprawozdania o projekcie wyznaczony na podstawie art. 39 ust. 3, art. 73 ust. 2 albo art. 95b albo na dzień późniejszy, wysłuchania publicznego nie przeprowadza się.”;

14) w dziale II po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a

Postępowanie z projektami ustaw podatkowych oraz ustaw dotyczących ustroju i właściwości samorządu terytorialnego

Art. 111a. 1. Do postępowania z projektami ustaw podatkowych oraz ustaw dotyczących ustroju i właściwości samorządu terytorialnego, projektami zmian tych ustaw oraz projektami przepisów wprowadzających ustawy podatkowe oraz ustawy dotyczące ustroju i właściwości samorządu terytorialnego i projektami ich zmian stosuje się przepisy działu II rozdziałów 1, 1a i 14, chyba że przepisy niniejszego rozdziału stanowią inaczej.

2. Marszałek Sejmu, nadając bieg projektowi, rozstrzyga ostatecznie, czy jest on jednym z projektów ustaw, o których mowa w ust. 1.

Art.111b. Projekty, o których mowa w art. 111a ust. 1, wniesione łącznie i połączone tematycznie są rozpatrywane przez Sejm w tym samym postępowaniu legislacyjnym.

Art. 111c. 1. Pierwsze czytanie projektu ustawy podatkowej, projektu ustawy dotyczącej ustroju i właściwości samorządu terytorialnego lub projektu przepisów wprowadzających ustawy podatkowe oraz ustawy dotyczące ustroju i właściwości samorządu terytorialnego może się odbyć nie wcześniej niż trzydziestego dnia od doręczenia posłom druku projektu.

2. Pierwsze czytanie projektu zmiany ustawy podatkowej, projektu zmiany ustawy dotyczącej ustroju i właściwości samorządu terytorialnego lub projektu zmiany przepisów

wprowadzających ustawy podatkowe oraz ustawy dotyczące ustroju i właściwości samorządu terytorialnego może się odbyć nie wcześniej niż czternastego dnia od doręczenia posłom druku projektu.

Art. 111d. Komisja rozpatrująca projekty ustaw podatkowych oraz ustaw dotyczących ustroju i właściwości samorządu terytorialnego może w każdym czasie wystąpić do Sejmu z wnioskiem o debatę na temat wybranych zagadnień dotyczących rozpatrywanego projektu ustawy.

Art. 111e. 1. Komisja rozpatrująca projekty ustaw podatkowych oraz ustaw dotyczących ustroju i właściwości samorządu terytorialnego może przedstawić Sejmowi sprawozdanie w formie zestawienia przyjętych przez nią poprawek odnoszących się do projektu wniesionego przez wnioskodawców.

2. Wnioski i propozycje poprawek odrzucone przez komisję mogą być zamieszczone w sprawozdaniu komisji jako wnioski mniejszości, po ich zgłoszeniu w formie pisemnej, na żądanie co najmniej 5 posłów – członków komisji .
3. Do wniosku mniejszości wnioskodawcy dołączają uzasadnienie, które powinno wskazać różnice między sprawozdaniem komisji a proponowaną zmianą, a także jej cel oraz przewidywane skutki prawne i finansowe.
4. Komisja poddaje analizie końcowej wnioski mniejszości pod względem ich wzajemnej zależności, wskazanych przez wnioskodawców skutków oraz konsekwencji dla tekstu projektu ustawy, a także innych projektów oraz ustaw z nim związanych. Wniosku mniejszości niespełniającego wymogów zawartych w ust. 3 komisja może nie umieścić w sprawozdaniu.

Art. 111f. 1. Drugie czytanie projektu, o którym mowa w art. 111a ust. 1, może odbyć się nie wcześniej niż czternastego dnia od dnia doręczenia posłom sprawozdania komisji .

2. W przypadku zgłoszenia w drugim czytaniu poprawki albo wniosku projekt kieruje się ponownie do komisji rozpatrującej ten projekt.”;

15) po art. 124 dodaje się art. 124a w brzmieniu:

„Art. 124a. 1. Sejm zapoznaje się z rocznymi planami legislacyjnymi Komisji Europejskiej oraz ocenami rocznych planów legislacyjnych Komisji Europejskiej sporządzonymi przez Parlament Europejski i Radę.

2. Plany oraz oceny, o których mowa w ust. 1, doręcza się posłom.

3. Zapoznanie się przez Sejm z planami oraz ocenami, o których mowa w ust. 1, nie może nastąpić później niż w terminie miesiąca od dnia ich doręczenia posłom.”;

16) w art. 125a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sejm rozpatruje informację Rady Ministrów o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej. Informacja jest przedstawiana Sejmowi przez Radę Ministrów nie później niż w terminie 3 tygodni od zakończenia 6-miesięcznego okresu przewodnictwa państwa członkowskiego Unii Europejskiej w Radzie Unii Europejskiej.”;

17) art. 137 otrzymuje brzmienie:

„Art. 137. 1. W skład Komisji do Spraw Służb Specjalnych wchodzi posłowie reprezentujący wszystkie kluby poselskie, co najmniej po jednym członku z każdego klubu, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Sejm, na wniosek Prezydium Sejmu, w drodze uchwały, ustala liczbę członków Komisji.

3. Zgłoszenia kandydatów na członków Komisji dokonują przewodniczący klubów poselskich. Zgłoszenie składa się Marszałkowi Sejmu.

4. Jeżeli klub poselski nie zgłosi kandydatury, o której mowa w ust. 3, Prezydium Sejmu wyznacza termin na jej zgłoszenie. Po bezskutecznym upływie tego terminu Prezydium Sejmu może przedstawić Sejmowi wniosek zawierający skład Komisji nieuwzględniający reprezentanta klubu, który nie zgłosił kandydatury.

5. Sejm dokonuje wyboru członków Komisji w głosowaniu łącznym.

6. W przypadku utraty przez posła - członka Komisji członkostwa w klubie jego członkostwo w Komisji wygasa.”;

18) w art. 138 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Funkcję przewodniczącego Komisji i zastępcy przewodniczącego pełnią kolejno, przez okres 6 miesięcy, członkowie Komisji.”;

19) w art. 165 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W pracach podkomisji odpowiednio zastosowanie mają przepisy art. 149, 150, 151, 152 ust. 1 i 2, art. 154 ust. 1, 1a, 3 i 5, art. 155, art. 156 i art. 163a ust. 1.”;

20) w art. 169 w ust. 2:

a) po pkt 15a dodaje się pkt 15b i 15c w brzmieniu:

„15b) informacje Prezesa Rady Ministrów dotyczące przedmiotu planowanego posiedzenia Rady Europejskiej;

15c) informacje Prezesa Rady Ministrów dotyczące przedmiotu odbytego posiedzenia Rady Europejskiej;”;

b) po pkt 17 dodaje się pkt 17a w brzmieniu:

„17a) pytania do Prezesa Rady Ministrów lub członków Rady Ministrów;”;

21) w art. 173:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Posiedzenia Sejmu odbywają się w terminach ustalonych przez Prezydium Sejmu lub uchwałą Sejmu, z zastrzeżeniem art. 173a.

2. Porządek dzienny posiedzenia Sejmu ustala Marszałek Sejmu po wysłuchaniu opinii Konwentu Seniorów, z zastrzeżeniem ust. 5a.”;

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Klubom poselskim i kołom poselskim, które w oświadczeniu, o którym mowa w art. 8a, nie udzieliły poparcia Radzie Ministrów, przysługuje prawo wprowadzenia do porządku dziennego posiedzenia Sejmu po jednym punkcie dla każdego klubu i koła.

5b. Informacje o wprowadzanych punktach porządku dziennego, o których mowa w ust. 5a, uprawnione podmioty przedstawiają Marszałkowi Sejmu w formie pisemnej do godziny 21⁰⁰ dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia posiedzenia Sejmu.”;

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przepisów ust. 3-5b nie stosuje się do wniosku, o którym mowa w art. 10a ust. 1.”;

22) po art. 173 dodaje się art. 173a i art. 173b w brzmieniu:

„Art. 173a. Marszałek Sejmu zwołuje posiedzenie Sejmu nie później niż dzień przed planowanym posiedzeniem Rady Europejskiej w celu przedstawienia przez Prezesa Rady Ministrów informacji dotyczącej spraw będących przedmiotem posiedzenia Rady Europejskiej.

Art. 173b. Prezes Rady Ministrów przedstawia informację dotyczącą przedmiotu odbytego posiedzenia Rady Europejskiej na najbliższym posiedzeniu Sejmu po zakończeniu posiedzenia Rady Europejskiej.”;

23) w art. 175 uchyla się ust. 2a;

24) w art. 182 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Marszałek Sejmu dopuszcza przed głosowaniem do zadawania pytań. Prawo do zadania pytań przysługuje jednemu posłowi z każdego klubu i koła.”;

25) w art. 184 po ust. 3c dodaje się ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Zmiana w sposobie przeprowadzenia głosowania, o której mowa w ust. 3 pkt 9, nie może polegać na łącznym głosowaniu poprawek w oparciu o wnioski o ich przyjęcie albo odrzucenie przedstawione przez komisje w dodatkowym sprawozdaniu.”;

26) w art. 186 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Marszałek Sejmu udziela głosu przewodniczącym klubów parlamentarnych w punktach porządku obrad poza kolejnością mówców, z ograniczeniem do jednego wystąpienia w każdym punkcie porządku dziennego.”;

27) w dziale III tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

„Interpelacje, informacje bieżące, zapytania poselskie, pytania w sprawach bieżących i pytania do Prezesa Rady Ministrów oraz członków Rady Ministrów”;

28) w art. 191 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Marszałek Sejmu wprowadza do porządku dziennego każdego posiedzenia Sejmu punkty „Informacja bieżąca”, „Pytania w sprawach bieżących” oraz „Pytania do Prezesa Rady Ministrów oraz członków Rady Ministrów”.”;

29) po art. 194 dodaje się art. 194a w brzmieniu:

- „Art. 194a. 1. Klubom poselskim i kołom poselskim, które w oświadczeniu, o którym mowa w art. 8a, nie udzieliły poparcia Radzie Ministrów, przysługuje prawo zadawania na posiedzeniu Sejmu pytań Prezesowi Rady Ministrów oraz członkom Rady Ministrów.
2. Kluby poselskie i koła poselskie, którym przysługuje prawo zadawania pytań, informują na piśmie Marszałka Sejmu, do godziny 21⁰⁰ dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia posiedzenia Sejmu, o ogólnej tematyce zadawanych pytań, wraz ze wskazaniem ich adresatów.
  3. Podczas rozpatrywania punktu „Pytania do Prezesa Rady Ministrów oraz członków Rady Ministrów” w posiedzeniu Sejmu uczestniczą Prezes Rady Ministrów i członkowie Rady Ministrów, będący adresatami pytań.
  4. Pytania są zadawane ustnie i wymagają bezpośredniej odpowiedzi.
  5. Postawienie pytania nie może trwać dłużej niż 5 minut, udzielenie odpowiedzi na pytanie również nie może trwać dłużej niż 5 minut.
  6. Klub poselski oraz koło poselskie decydują, czy w ich imieniu, w ramach przysługujących im limitów czasowych, wystąpi jeden poseł czy większa liczba posłów.
  7. Posłowie, którzy zamierzają zadać pytanie, zapisują się do głosu u sekretarza Sejmu prowadzącego listę posłów zadających pytanie.
  8. Kolejność wystąpień w dyskusji określa Marszałek Sejmu, uwzględniając naprzemienne zabieranie głosu przez posłów z klubów i kół, którym przysługuje prawo zadawania pytań.
  9. Czas przeznaczony na rozpatrzenie punktu „Pytania do Prezesa Rady Ministrów oraz członków Rady Ministrów” nie może być dłuższy niż 180 minut.
  10. Prezydium Sejmu, po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, ustala podział czasu, o którym mowa w ust. 9, pomiędzy kluby poselskie i koła poselskie, którym przysługuje prawo zadawania pytań, biorąc pod uwagę liczebność klubu lub koła.”;
- 30) w art. 198a ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. O przeprowadzeniu posiedzenia Sejmu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość decyduje Sejm większością 2/3 głosów, a jeżeli posiedzenie Sejmu nie może zostać zwołane z przyczyn określonych w ust. 1 – Prezydium Sejmu większością 2/3 głosów.”.

Art. 2. Przepisy art. 1 pkt 5 - 14 stosuje się do projektów ustaw (uchwał) wniesionych po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Art. 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2 – 4 i 23, które wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. poz. ...).

UZASADNIENIE

Odbudowa demokracji konstytucyjno-pluralistycznej w Polsce wymaga przywrócenia określonych w Konstytucji RP funkcji Sejmu jako instytucji swobodnej debaty publicznej, transparentnie i rzetelnie wykonującej kompetencje ustawodawcze i kontrolne oraz odzyskującej realny udział w polityce europejskiej. Wypada podkreślić, że w wielu państwach UE przeprowadzono reformy wzmacniające pozycję ustrojową parlamentu z intencją przeciwdziałania deficytowi demokracji i obniżaniu się zaufania obywateli do państwa.

W Polsce nie tylko nie dokonano takich reform, ale po 2015 roku obóz rządzący uderzył w sam rdzeń parlamentaryzmu radykalnie ograniczając wolność wypowiedzi i możliwość krytyki władzy. W tym właśnie celu dokonano specjalnych zmian w regulaminie Sejmu. Zjednoczona Prawica złamała także dobrą praktykę traktowania Komisji do Spraw Służb Specjalnych jako instytucji kontroli sprawowanej z podmiotowym udziałem opozycji.

Skutkiem złych praktyk ustrojowych jest degradacja legislacji i pogwałcenie podstawowych wymogów procesu rzetelnego stanowienia prawa. Nadużywa się ekspresowej ścieżki legislacji, która zamiast nadzwyczajnego wyjątku stała się codzienną praktyką, a w konsekwencji oznacza pełną arbitralność i zanik transparentności działania Sejmu. Złamane zostały także inne zasady regulaminowe – w przypadku zmian w kodeksach karnych zastosowano pośpieszną procedurę legislacyjną, głosowane poprawki były łączone tylko po to, aby można je było łatwo odrzucać, i przede wszystkim jeszcze częściej niż przed 2015 rokiem ma miejsce „skrywanie” rządowych projektów ustaw i zgłaszanie ich w formie inicjatyw poselskich, tylko po to, aby uniknąć realizacji wymogów obowiązujących Radę Ministrów.

Przedstawiony projekt zmian w Regulaminie Sejmu przywraca wolnościowe (deliberatywne) funkcje parlamentu i – w dalszej kolejności – proponuje reformy mające na celu dbałość o wysoki standard legislacji, urealnienie kontroli parlamentarnej i udziału Sejmu w polityce dotyczącej członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Projektowane zmiany można podzielić na kilka grup zagadnień:

A. Przywrócenie wolności parlamentarnych:

- uchylenie przepisów ułatwiających tłumienie wolności wypowiedzi;
- zmiany wprowadzające reprezentatywność i pluralizm w Komisji do Spraw Służb Specjalnych;

- gwarancje swobodnej i pluralistycznej debaty oraz rzetelnego przeprowadzania głosowań;
- przejście na tryb zdalny obrad Sejmu skutkujące redukcją wolności parlamentarnych na podstawie porozumienia się większości rządowej z opozycją.

Projektowane przepisy są zawarte w art. 1 pkt 1–4, 17–19, pkt 21 lit. b, pkt 23–26 i 30 projektu.

B. Rzetelny i transparentny proces legislacyjny:

- likwidacja ekspresowego trybu legislacyjnego;
- konsultacje poselskich projektów ustaw oraz utworzenie specjalnego narzędzia informatycznego do przeprowadzania konsultacji;
- gwarancje rzetelności procesu legislacyjnego;
- podniesienie wymogów proceduralnych dotyczących ustaw o ustroju samorządu i ustaw podatkowych;
- zakaz odrzucania ludowej inicjatywy ustawodawczej w pierwszym czytaniu.

Projektowane przepisy są zawarte w art. 1 pkt 5–12 i 14 projektu.

C. Otwarcie parlamentu. Demokratyzacja wysłuchania publicznego.

Projektowane przepisy są zawarte w art. 1 pkt 13 projektu.

D. Nowe formy kontroli – pytania do Prezesa Rady Ministrów i ministrów.

Projektowane przepisy są zawarte w art. 1 pkt 1, pkt 20 lit. b i pkt 27–29 projektu.

E. Umocnienie Sejmu jako instytucji współpracującej z Radą Ministrem w sprawach członkostwa RP w Unii Europejskiej:

- obowiązkowa informacja Premiera o posiedzeniach Rady Europejskiej;
- debata plenarna nad rocznymi planami legislacyjnymi Komisji Europejskiej.

Projektowane przepisy są zawarte w art. 1 pkt 15, 16, pkt 20 lit. a, pkt 22 projektu.

W zmianie pierwszej, dotyczącej dodania art. 8a Regulaminu Sejmu, proponuje się wprowadzenie obowiązku składania przez wszystkie kluby i koła poselskie oświadczeń o udzieleniu poparcia Radzie Ministrów bądź o odmowie udzielenia poparcia. Oświadczenia składane byłyby po uchwaleniu wotum zaufania dla Rady Ministrów. Kluby i koła, które złożą oświadczenie, że nie udzielają poparcia Radzie Ministrów, jako kluby opozycyjne, uzyskają prawo zadawania pytań Prezesowi Rady Ministrów lub członkom Rady Ministrów, a także

prawo wprowadzania do porządku obrad każdego posiedzenia Sejmu po jednym punkcie. Oświadczenie to będzie składane przed rozpoczęciem posiedzenia Sejmu następującego po posiedzeniu, na którym uchwalono wotum zaufania. Oświadczenie takie będzie składane także w przypadku utworzenia nowego klubu lub koła po uchwaleniu przez Sejm wotum zaufania dla Rady Ministrów, a także w razie zmiany przez klub lub koło stanowiska co do poparcia Rady Ministrów.

W zmianie drugiej, dotyczącej art. 10 ust. 1 pkt 1 Regulaminu Sejmu, proponuje się przywrócenie treści przepisu obowiązującego przez wiele lat przed zmianą dokonaną uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” poz. 729). Zgodnie z tym przepisem jednym z podstawowych zadań Marszałka Sejmu jest stanie na straży praw i godności Sejmu, a nie – stanie na straży powagi Sejmu. Należy zwrócić uwagę, że postrzeganie Sejmu jako „poważnego” (cieszącego się poważaniem) organu jest wynikiem zachowania, pracy i postępowania posłów. Z tą zmianą są powiązane zmiany zawarte w art. 1 pkt 3, 4 i 23 projektu.

W zmianie trzeciej proponuje się uchylić przepisy art. 22a i art. 22b Regulaminu Sejmu, wprowadzone uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy te dają Marszałkowi Sejmu uprawnienie do stwierdzania, czy poseł „swoim zachowaniem na posiedzeniu organów Sejmu naruszył powagę Sejmu” (art. 22a Regulaminu Sejmu) albo czy poseł „na terenie pozostającym w zarządzie Kancelarii Sejmu w rażący sposób naruszył spokój lub porządek” (art. 22b Regulaminu Sejmu). Zdaniem Autorów projektu takie uprawnienia przyznane Marszałkowi Sejmu nie znajdują uzasadnienia, ponadto, gdyby w ogóle rozważać obowiązywanie tego typu przepisów, powinny one być przepisami rangi ustawowej (por. np. art. 135 § 2 Kodeksu karnego, penalizujący publiczne znieważenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej).

W zmianie czwartej, dotyczącej art. 23 ust. 1 Regulaminu Sejmu, związanej z uchyleniem przepisów art. 22a i art. 22b Regulaminu Sejmu, proponuje się przywrócenie treści przepisu obowiązującego przez wiele lat przed zmianą dokonaną uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lipca 2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z projektowanym przepisem Prezydium Sejmu może podjąć uchwałę o obniżeniu uposażenia lub diety parlamentarnej posła, w wysokości nieprzekraczającej 1/2 uposażenia poselskiego lub pełnej diety parlamentarnej miesięcznie na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, tylko w przypadku uniemożliwienia przez posła pracy Sejmu

lub jego organów, w szczególności zaistnienia sytuacji, o której mowa w art. 175 ust. 4 Regulaminu Sejmu. Nie będzie zatem możliwe obniżanie uposażenia lub diety parlamentarnej w przypadku naruszenia przez posła na posiedzeniu Sejmu lub posiedzeniu organów Sejmu powagi Sejmu, stwierdzonego przez Marszałka Sejmu, lub naruszenia przez posła na terenie pozostającym w zarządzie Kancelarii Sejmu w rażąco sposób spokoju lub porządku, stwierdzonego przez Marszałka Sejmu.

W zmianie piątej, dotyczącej art. 30 ust. 4 Regulaminu Sejmu, proponuje się wykreślenie wyrazów „chyba że Sejm postanowi inaczej”. Spowoduje to, że nie będzie możliwe głosowanie nad wyborem składów osobowych ważnych organów państwowych wcześniej niż 7 dni przed doręczeniem druku zawierającego kandydatury.

W zmianie szóstej, dotyczącej art. 34 Regulaminu Sejmu, proponuje się wprowadzenie zmian w zakresie przeprowadzania konsultacji poselskich i komisyjnych projektów ustaw, zmian w zakresie skutków niespełnienia wymogów wynikających z art. 34 ust. 2, 2a i 3 Regulaminu Sejmu oraz zmianę większości niezbędnej do zaopiniowania projektu ustawy przez Komisję Ustawodawczą jako niedopuszczalnego.

W odniesieniu do przeprowadzania konsultacji proponuje się, aby poselskie i komisyjne projekty ustaw były zamieszczane przez Marszałka Sejmu w Systemie Informacyjnym Sejmu w wykazie projektów do konsultacji. Podmioty uprawnione do konsultacji lub zainteresowane projektem miałyby prawo wyrażenia opinii o nim w terminie 21 dni od dnia udostępnienia projektu w wykazie projektów, a opinia byłaby przesyłana za pomocą formularza udostępnionego w Systemie Informacyjnym Sejmu. Nadesłane opinie także byłyby zamieszczane w Systemie Informacyjnym Sejmu. Należy podkreślić, że dalsze prace nad projektem ustawy mogłyby się rozpocząć dopiero po upływie terminu na przeprowadzenie konsultacji. W opinii Wnioskodawców takie rozwiązanie spowoduje, że konsultacje będą realne, a nie iluzoryczne, a projekty będą procedowane dopiero po przeprowadzeniu konsultacji. Jednocześnie proponowany model przeprowadzania konsultacji nawiązuje do rozwiązań technicznych stosowanych obecnie przez Radę Ministrów (zamieszczanie na stronie internetowej, a nie – przesyłanie).

Autorzy projektu proponują także, aby w przypadku, gdy projekt ustawy nie spełnia wymogów wynikających z art. 34 ust. 2, 2a i 3 Regulaminu Sejmu, Marszałek Sejmu był zobligowany do zwrócenia projektu ustawy wnioskodawcy. Takie rozwiązanie przyczyni się do respektowania przez wnioskodawców projektów ustaw wymogów, które wynikają z przepisów Regulaminu Sejmu odnośnie do przedkładanych projektów ustaw, a tym samym do

poprawy jakości uchwalanych ustaw, ponieważ projekt składany do tzw. łaski marszałkowskiej będzie musiał być dobrze przygotowany, aby mógł zostać przyjęty do dalszego procedowania w Sejmie.

W projekcie proponuje się także podniesienie do 2/3 (z 3/5, jak obecnie) większości niezbędnej do zaopiniowania projektu ustawy przez Komisję Ustawodawczą jako niedopuszczalnego. Opinia w tej sprawie powinna być formułowana większością kwalifikowaną odpowiadającą procedurze rewizji konstytucji, ponieważ ma dotyczyć projektów w sposób oczywisty sprzecznych z prawem. W przypadku uznania przez Komisję Ustawodawczą projektu za niedopuszczalny proponuje się, aby takiemu projektowi Marszałek Sejmu nie nadawał dalszego biegu.

W zmianie siódmej, dotyczącej art. 35 Regulaminu Sejmu, wprowadza się przepis statuujący zasadę, że procedowanie poselskich i komisyjnych projektów ustaw może rozpocząć się po upływie terminu przeznaczonego na przeprowadzenie konsultacji projektu ustawy. Dopiero po upływie tego terminu Marszałek Sejmu będzie mógł zarządzić drukowanie tych projektów oraz doręczenie ich posłom.

W zmianie ósmej, dotyczącej art. 37 Regulaminu Sejmu, wprowadza się zmiany odnoszące się do terminu przeprowadzenia pierwszego czytania projektu ustawy.

W art. 37 ust. 4 Regulaminu Sejmu proponuje się podniesienie do 2/3 (ze zwykłej, jak obecnie) większości niezbędnej do skrócenia terminu przeprowadzenia pierwszego czytania (7 dni od doręczenia posłom druku projektu). Chodzi o to, aby przyspieszony tryb rozpatrywania projektów ustaw dotyczył projektów, odnośnie do których istnieje ponadpartyjna (polityczna) zgoda co do konieczności ich szybkiego uchwalenia, ponieważ ich celem jest np. usunięcie jakiegoś błędu w ustawie lub uregulowanie jakiejś sprawy istotnej społecznie, a przy tym bezspornej.

W art. 37 Regulaminu Sejmu w dodawanych ust. 5 i 6 wprowadza się zasadniczą nowość w procedurze ustawodawczej, mającą na celu likwidację tzw. zamrażarki. Wprowadza się obowiązek przeprowadzenia pierwszego czytania projektu ustawy nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia złożenia projektu do tzw. łaski marszałkowskiej. Oznacza to, że Marszałek Sejmu będzie miał obowiązek wykonania wszelkich wstępnych czynności, takich jak zasięgnięcie opinii Komisji Ustawodawczej, przeprowadzenie konsultacji, zarządzenie drukowania i dostarczenie projektu posłom, w taki sposób, aby umożliwić przeprowadzenie pierwszego czytania w ciągu 6 miesięcy od dnia złożenia projektu przez wnioskodawcę. Oczywiście wymóg ten nie będzie mieć zastosowania do projektów, którym Marszałek Sejmu

nie nadał dalszego biegu na podstawie art. 34 ust. 8 Regulaminu Sejmu (zaopiniowanych przez Komisję Ustawodawczą jako niedopuszczalne).

W zmianie dziewiątej, dotyczącej art. 39 Regulaminu Sejmu, proponuje się, aby w trakcie pierwszego czytania nie można było zgłosić wniosku o odrzucenie obywatelskiego projektu ustawy. Za takim rozwiązaniem przemawia szczególny szacunek dla aktywności obywateli i demokracji bezpośredniej.

W zmianie dziesiątej, dotyczącej art. 43 Regulaminu Sejmu, zostały uregulowane dwie kwestie: oświadczenia Rady Ministrów odnośnie do projektu oraz terminu sporządzenia sprawozdania przez komisję rozpatrującą projekt. Autorzy projektu proponują, by Rada Ministrów określała swoje stanowisko odnośnie do wszystkich projektów ustaw, z wyjątkiem rządowych i prezydenckich (chyba że projekt rządowy albo prezydencki był rozpatrywany wspólnie z innym i sporządzono wspólne sprawozdanie o tych projektach), po ich rozpatrzeniu przez komisję. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że w trakcie rozpatrywania projekt często ulega znacznym zmianom, w związku z czym stanowisko Rady Ministrów wyrażone w stosunku do projektu staje się nieaktualne. Oświadczenie składane przez Radę Ministrów pozwoli poznać jej stanowisko odnośnie do danego projektu ustawy, w wersji opracowanej w sprawozdaniu komisji. Proponuje się także wprowadzenie maksymalnego terminu dla komisji na sporządzenie sprawozdania – 9 miesięcy od dnia przeprowadzenia pierwszego czytania. Termin ten, w wyjątkowych sytuacjach, będzie mógł być przedłużany przez Marszałka Sejmu, jednak nie więcej niż o kolejne 3 miesiące.

W zmianie jedenastej, dotyczącej art. 44 ust. 3 Regulaminu Sejmu, proponuje się, podobnie jak przy pierwszym czytaniu, podniesienie do 2/3 (ze zwykłej, jak obecnie) większości niezbędnej do skrócenia terminu przeprowadzenia drugiego czytania (7 dni od doręczenia posłom sprawozdania komisji). Chodzi o to, aby przyspieszony tryb rozpatrywania projektów ustaw dotyczył projektów, odnośnie do których istnieje ponadpartyjna (polityczna) zgoda co do konieczności ich szybkiego uchwalenia.

W zmianie dwunastej, dotyczącej art. 51 Regulaminu Sejmu, proponuje się, podobnie jak w przypadku możliwości skrócenia terminu przeprowadzenia pierwszego i drugiego czytania, podniesienie do 2/3 (ze zwykłej, jak obecnie) większości niezbędnej do skrócenia postępowania z projektami ustaw. W związku z tym decyzja o:

- 1) przystąpieniu do pierwszego czytania niezwłocznie po otrzymaniu przez posłów projektu,

2) przystąpieniu do drugiego czytania niezwłocznie po zakończeniu pierwszego bez odsyłania projektu do komisji,

3) przystąpieniu do drugiego czytania niezwłocznie po otrzymaniu przez posłów druku sprawozdania komisji

– będzie mogła być podjęta przez Sejm większością 2/3 głosów. Chodzi o to, aby przyspieszony tryb rozpatrywania projektów ustaw dotyczył projektów, odnośnie do których istnieje ponadpartyjna (polityczna) zgoda co do konieczności ich szybkiego uchwalenia.

W zmianie trzynastej, dotyczącej art. 70a Regulaminu Sejmu, proponuje się wprowadzenie zasadniczych modyfikacji instytucji wysłuchania publicznego. Wnioskodawcy proponują, aby wysłuchanie publiczne było przeprowadzane także na wniosek co najmniej 1/3 liczby członków komisji lub na wniosek co najmniej 2 klubów poselskich. Wniosek taki mógłby zostać złożony po zakończeniu pierwszego czytania projektu, a przed rozpoczęciem jego szczegółowego rozpatrywania.

W zmianie czternastej, polegającej na dodaniu rozdziału 6a w dziale II Regulaminu Sejmu, Wnioskodawcy proponują wprowadzenie szczególnego trybu rozpatrywania projektów ustaw dotyczących materii podatkowej oraz samorządu terytorialnego, wzorowanego na trybie postępowania z projektami kodeksów. Ma to, w zamyśle Autorów projektu, doprowadzić do przeprowadzania zmian w ustawach podatkowych oraz ustawach dotyczących samorządu terytorialnego w procedurze dotyczącej regulacji o szczególnym znaczeniu, a więc wymagającej szczególnej refleksji i rozwagi. Za tym rozwiązaniem przemawiają zasada ochrony prawa podatnika przed pośpieszonymi zmianami prawa podatkowego i wzgląd na stabilność pozycji ustrojowej samorządu terytorialnego. Przypomnieć wypada, że przepis art. 123 ust. 1 Konstytucji traktuje w sposób szczególny m.in. projekty ustaw podatkowych i projekty ustaw dotyczących organizacji samorządu terytorialnego, wyłączając je poza zakres projektów pilnych.

W zmianie piętnastej, polegającej na dodaniu art. 124a Regulaminu Sejmu, proponuje się, aby Sejm, na posiedzeniu plenarnym, zapoznawał się z rocznymi planami legislacyjnymi Komisji Europejskiej oraz ocenami tych planów sporządzonymi przez Parlament Europejski i Radę. Pozwoli to na przeprowadzenie szerokiej debaty parlamentarnej w sprawie tematów (materii) będących przedmiotem prac legislacyjnych Komisji Europejskiej. Debata taka powinna się odbyć w ciągu miesiąca od doręczenia posłom stosownych dokumentów.

W zmianie szesnastej, dotyczącej art. 125a ust. 1 Regulaminu Sejmu, proponuje się zobligować Radę Ministrów do jak najszybszego przekazywania Sejmowi informacji o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej. Informacja ta byłaby przedstawiana Sejmowi w ciągu 3 tygodni od zakończenia 6-miesięcznego okresu prezydencji danego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w Radzie Unii Europejskiej.

W zmianie siedemnastej, dotyczącej art. 137 Regulaminu Sejmu, proponuje się modyfikacje w odniesieniu do składu Komisji do Spraw Służb Specjalnych. Proponuje się, aby w skład Komisji do Spraw Służb Specjalnych wchodził, co do zasady, posłowie reprezentujący wszystkie kluby poselskie, co najmniej po jednym członku z każdego klubu, chyba że dany klub poselski, pomimo wyznaczenia dodatkowego terminu, nie zaproponuje swojego kandydata. Liczbę członków Komisji do Spraw Służb Specjalnych będzie ustalać Sejm, na wniosek Prezydium Sejmu, w drodze uchwały. Skład komisji będzie zatem odzwierciedlał układ sił politycznych w Sejmie.

W zmianie osiemnastej, dotyczącej art. 138 Regulaminu Sejmu, przywraca się rotacyjne przewodnictwo Komisji do Spraw Służb Specjalnych. Zgodnie z projektowanym przepisem art. 138 ust. 1b Regulaminu Sejmu funkcję przewodniczącego Komisji do Spraw Służb Specjalnych i zastępcy przewodniczącego będą pełnić kolejno, przez okres 6 miesięcy, członkowie tej komisji.

W zmianie dziewiętnastej, dotyczącej art. 165 ust. 2 Regulaminu Sejmu, wprowadza się możliwość zwołania posiedzenia podkomisji w sposób analogiczny jak przy zwoływaniu nadzwyczajnego posiedzenia komisji tj. na pisemny wniosek co najmniej jednej trzeciej ogólnej liczby członków komisji. Rozwiązanie to podyktowane jest analizą przebiegu procesu legislacyjnego projektów ustaw składanych przez opozycję. Wynika z niej, że duża liczba składanych projektów ustaw kończy swój proces legislacyjny na etapie podkomisji, z uwagi na brak regulacji prawnych pozwalających na zobowiązanie przewodniczącego podkomisji do podjęcia lub kontynuacji prac nad skierowanym do niej projektem.

W zmianie dwudziestej, dotyczącej art. 169 ust. 2 Regulaminu Sejmu, wprowadza się przepisy, na podstawie których przedmiotem obrad na posiedzeniu plenarnym Sejmu będą także:

- 1) informacje Prezesa Rady Ministrów dotyczące przedmiotu planowanych posiedzeń Rady Europejskiej,
- 2) informacje Prezesa Rady Ministrów dotyczące przedmiotu odbytych posiedzeń Rady Europejskiej,

3) pytania do Prezesa Rady Ministrów lub członków Rady Ministrów.

Zmiana ta jest związana z rozwiązaniami wprowadzanymi w art. 173a, art. 173b oraz art. 191 i art. 194a Regulaminu Sejmu (art. 1 pkt 22 i 27–29 projektu).

W zmianie dwudziestej pierwszej, dotyczącej art. 173 Regulaminu Sejmu, która jest jedną z najistotniejszych propozycji, wprowadza się zmiany dotyczące zasad ustalania porządku dziennego posiedzenia Sejmu. Jest ona konsekwencją nowego uregulowania pozycji klubów i kół poselskich, które złożyły oświadczenie, że nie udzielają poparcia Radzie Ministrów (art. 8a Regulaminu Sejmu), i przyznania im znacznie szerszych uprawnień, niż posiadają pod rządami obecnie obowiązujących przepisów Regulaminu Sejmu kluby i koła poselskie będące w opozycji. Regulacja ta nawiązuje do rozwiązań ustrojowych we Francji i w Wielkiej Brytanii, gdzie opozycja parlamentarna ma samodzielny wpływ na określenie części porządku obrad. Proponuje się, aby te kluby i koła miały dodatkowo prawo wprowadzenia do porządku dziennego po jednym punkcie (art. 173 ust. 5a). Nowe punkty porządku dziennego byłyby automatycznie włączane do porządku dziennego i wprowadzenie ich nie wymagałoby uzyskiwania zgody Marszałka Sejmu, ani też opinii Konwentu Seniorów. Uprawnione podmioty miałyby tylko obowiązek powiadomić Marszałka Sejmu o swoich propozycjach do godziny 21.00 dnia poprzedzającego rozpoczęcie posiedzenia Sejmu (art. 173 ust. 5b). Rozwiązanie to uniemożliwiłoby blokowanie prac nad projektami ustaw i uchwał uznawanych przez opozycję za istotne i dodatkowo przyczyniłoby się do zlikwidowania tzw. „zamrażarki” Marszałka Sejmu.

W zmianie dwudziestej drugiej, dotyczącej dodania art. 173a i art. 173b Regulaminu Sejmu, proponuje się, aby Marszałek Sejmu był obowiązany zwołać posiedzenie Sejmu w celu przedstawienia przez Prezesa Rady Ministrów informacji dotyczącej spraw będących przedmiotem planowanego posiedzenia Rady Europejskiej, nie później niż w przededniu planowanego posiedzenia Rady Europejskiej. Proponuje się także, aby Prezes Rady Ministrów przedstawiał informację dotyczącą przedmiotu odbytego posiedzenia Rady Europejskiej na najbliższym posiedzeniu Sejmu po zakończeniu posiedzenia Rady Europejskiej. Pozwoli to na przeprowadzenie merytorycznej debaty nad sprawami będącymi przedmiotem zarówno planowanego, jak i odbytego posiedzenia Rady Europejskiej, z udziałem wszystkich sił politycznych. Zmiana ta jest związana z rozwiązaniami wprowadzanymi w art. 169 ust. 2 pkt 15b i 15c Regulaminu Sejmu (art. 1 pkt 20 projektu).

W zmianie dwudziestej trzeciej, dotyczącej art. 175 Regulaminu Sejmu, proponuje się uchylenie ust. 2a tego przepisu, zgodnie z którym Marszałek Sejmu może stwierdzić, że poseł

swoim zachowaniem na sali posiedzeń naruszył powagę Sejmu. Propozycja ta jest powiązana ze zmianami zawartymi w art. 1 pkt 2–4 projektu (m. in. uchylenie art. 22a i art. 22b Regulaminu Sejmu).

W zmianie dwudziestej czwartej, dotyczącej art. 182 ust. 2 Regulaminu Sejmu, proponuje się, aby prawo zadawania pytań przed głosowaniem przysługiwało przedstawicielowi każdego klubu i koła, a nie – jak obecnie – było uzależnione od decyzji Marszałka Sejmu.

W zmianie dwudziestej piątej, dotyczącej art. 184 Regulaminu Sejmu, proponuje się dodanie przepisu dotyczącego prowadzenia głosowań, który stanowi wyraz realizacji zasady indywidualnego rozpatrzenia każdej poprawki i, tym samym, wyłącza możliwość łącznego głosowania poprawek w oparciu o wnioski o ich przyjęcie albo odrzucenie przedstawione przez komisje w dodatkowym sprawozdaniu. Wprowadzenie tego przepisu doprowadzi do uchylenia uchwały nr 45 Prezydium Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie wykładni art. 184 ust. 3 pkt 9 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, która taką możliwość wprowadziła.

W zmianie dwudziestej szóstej, dotyczącej art. 186 Regulaminu Sejmu, proponuje się wprowadzenie przepisu obligującego Marszałka Sejmu do udzielenia głosu, poza kolejnością mówców zapisanych do głosu, ilekroć tego zażądają, przewodniczącym klubów parlamentarnych w punktach porządku obrad z ograniczeniem do jednego wystąpienia w każdym punkcie porządku dziennego.

Ważną propozycją zmiany Regulaminu Sejmu, zawartą w art. 1 pkt 27–29, jest zmiana w dziale III w rozdziale 4, polegająca na dodaniu do obecnej formuły „informacji bieżącej” i „pytań w sprawach bieżących”, formuły „pytań do Prezesa Rady Ministrów oraz członków Rady Ministrów” (art. 191 ust. 2 Regulaminu Sejmu). Nowa instytucja byłaby stałym elementem posiedzeń Sejmu, spełniając w sposób autentyczny funkcję kontrolną. Po pierwsze, prawo do formułowania pytań do Premiera lub członków jego gabinetu należałoby tylko do klubów i kół poselskich, które zgodnie z art. 8a Regulaminu Sejmu złożyły oświadczenie o nieudzieleniu poparcia Radzie Ministrów (art. 194a ust. 1 Regulaminu Sejmu). Opozycja uzyskałaby w ten sposób możliwość realnej kontroli i bieżącego dialogu z Rządem oraz informację o bieżących pracach Rady Ministrów. Ten stały punkt porządku każdego posiedzenia Sejmu będzie miał charakter dynamicznej dyskusji na zasadach równości między rządem a opozycją. Proponuje się, aby autorzy pytań informowali Marszałka Sejmu o ich tematyce do godziny 21.00 dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia posiedzenia Sejmu (art.

194a ust. 2 Regulaminu Sejmu). Pytania do Prezesa Rady Ministrów i członków Rady Ministrów miałyby trwać łącznie maksymalnie 180 minut, przy założeniu, że zadanie pytania nie mogłoby trwać dłużej niż 5 minut i odpowiedź na nie również maksymalnie 5 minut. Zakłada się zatem równy podział czasu między Radę Ministrów a opozycję parlamentarną i autentyczną debatę parlamentarną z udziałem Prezesa Rady Ministrów oraz członków Rady Ministrów i - co istotne - bez możliwości uchylenia się od odpowiedzi na zadane pytania. Podobnie jak w chwili obecnej, Prezydium Sejmu po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, ustalałoby podział czasu przeznaczanego na rozpatrywanie tego punktu na posiedzeniu Sejmu (połowa czasu, a więc 90 minut dla klubów i kół opozycji parlamentarnej) pomiędzy uprawnione podmioty, kierując się ich liczebnością.

W zmianie trzydziestej, dotyczącej art. 198a ust. 2 Regulaminu Sejmu, proponuje się, aby - w przypadku wprowadzenia stanu wyjątkowego, stanu klęski żywiołowej albo stanu wojennego lub stanu epidemii w rozumieniu ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi – decyzję o przeprowadzeniu posiedzenia Sejmu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość podejmował Sejm, w drodze uchwały, większością 2/3 głosów, a nie – jak obecnie – jednoosobowo Marszałek Sejmu. Z kolei w przypadku gdy posiedzenie Sejmu nie będzie mogło zostać zwołane z ww. przyczyn, decyzję o przeprowadzeniu posiedzenia Sejmu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość podejmowałoby Prezydium Sejmu większością 2/3 głosów.

Pozostałe zmiany stanowią konsekwencje legislacyjne projektowanych zmian merytorycznych.

Proponuje się, by przepisy art. 1 pkt 5–14, dotyczące procesu legislacyjnego, miały zastosowanie do projektów ustaw (uchwał) wniesionych po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Proponuje się, by uchwała zawierająca projektowane zmiany Regulaminu Sejmu weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2–4 i 23, które – jako powiązane ze zmianami w ustawie o wykonywaniu mandatu posła i senatora – powinny wejść w życie z dniem wejścia w życie ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora.